

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
 Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkegylet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
 Egyes szám ára 10 kr.
 Előfizetési pénzek és reklámok a kiadóhivatalhoz tüzendők.

Szerkesztői és kiadói:
A muraszombati gazd. főkegylet.
 A szerkesztésért felelős:
TAKÁCS R. ISTVÁN, e. titkár.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztésügyi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
 Hirdetési díj: 1 hasábol petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
 Nyiteltét petitsora 25 kr.

A magyar nyelv mint közművelődési tényező a vendéknél.

A külvilággal való közlekedéstől majdnem teljesen elzárva, ugyszólván remeteként éltek. A szokatlanul kemény tél fagyasztó hidege tán kebelemet is megdermesztené, ha néha-néha nagy ritkán nem kopogtatna be hozzám az utak járhatatlansága miatt panaszkodó kerületi levélhordó egy-egy hirlappal, mely némi szellemi életjeit ad a külvilágról s engem biztat, hogy ne hagyjam magam, mert a hideg csupán a testre, csak az anyagi világra gyakorol kellemetlen érzést, de nem a lélekre, mely szellemi világban az eszmék társaságában él; azok szent tüzenél melegszenek, hogy lángjuktól meggyulva gyújtsin s fényüktől megvilágítva világosítsin. És ki szólhát meg érte, ha az eszmék sokasága közül ép azt választom ki magamnak, mely leginkább megragadja egész valótam s felemeli egy pillanatra lelkemet oly magasra, hogy átláthassam egy számrá nézve kicsiny, de tehetséges nép kivételes helyzetét s jövőjének homályba burkolt képét.

Menj, oszlads el e homályt, hadd ismerjék fel vezetői a nép helyzetét, ismerjék fel teendőiket, az én fontosságomat e nép jövőjével szemben — mondá az eszme.

Uraim! ez eszme, melyről itt szó van, a magyarosítás szent eszméje s a nép a mi vend népiünk.

Nincsen hazánknak nemzetisége, melyre nézve a magyarosítás nagyobb fontossággal bírna, mint a vend népre, a melynek irodalma nincsen s csekély számánál fogva nem is lehet. Reá nézve tehát az, hogy megmagyarosodjék, nemcsak törvényserű, de egyuttal a legtermészetesebb követelmény; annál inkább, mert a Murán tul lakó fajrokonaival nem rokonszenvez, azok irodalmát be nem fogadja. Ellenben a magyarral már rég egygyé forrt érzelmeiben, történetében, sőt részben nyelvében is. Önként magyarosodott, még mielőtt arra törvény által kötelezve volt volna, egyedül saját józan gondolkodásától ösztönözötve s a reautaltság természetességének érzetében. Az 1848-ik szabadságharcznak a vend ép oly büszke részese, mint akár a született tőzsgyökeres magyar. Nem hiszitek? Hallgassátok meg csak a még

köztünk élő, de ma már elaggott néhány akkori honvédet, mily rajongó lelkesedéssel, örömkönyttelten beszél a nagy eseményekről és kétségtelen el lesz oszlata. S a mindennapi életben nem tapasztaljátok-e, hogy a vend nép mily jelentékeny százaléka beszél már és ír magyarul, bírái e nyelven állítják ki az okleveleket és vezetik a közvetlenül hozzájuk utalt iktatókat, lajstromokat stb.

Az irány tehát már kijelölve s az ut megtörve van, a melyen haladnunk kell. És a ki ezt föl nem ismeri avagy felismerve, az ide vonatkozó törekvéseket mégis akadályozná, az vagy vak vagy rosszakarója e népnek!

Mi a teendők? Azt, ami eddig e téren csak részlegesen és önként történt, teljes erővel általánosítani s állandósítani. A magyarosítást mielőbb s oly mérvben vinni keresztül, hogy érdekelt népünk nyelvében is teljesen beolvastassék a magyarba, hogy így megnyitassék előtte gazdag irodalmának áldásdus forrása.

Avagy olvasni megtanítva, de el nem magyarosítva hagyjuk tán őt idegen szellemi termék után nyulni? Nem tudjuk-e szomorú tapasztalatainkból, hogy a hazafiatal nemzetiségi törekvések a jogegyenlőség kiterjesztésének és az általános tankötelezettség behozatalának korcszülöttei? Az olvasni tudó nép szellemi táplálékot keres s önző nép-ámitók gondoskodnak róla, hogy oly mélyező művek jussanak a kezébe, mely az ő malukra hajtja a vizet. Mit törődnek ők a közjóval, a hazafiassággal s az egyesült nemzet imponáló erejével?!

Vajha az előadottakból sikerült volna meggyőznöm az érdekeltet arról, miszerint a vendégszellemi előhaladásának biztosítására a fentebb jelzettnél egyéb út nem létezik!

A célhoz vezető módzatok s illetve alkalmazandó eszközök részletes elősorolására, a t. szerkesztő ur szives engedelmével, alkalmitag még vissza fogok térni. MURAY.

Jegyzőkönyv

felelve a muraszombati gazdasági főkegylet választmányának f. 1893. évi február hó 1-én tartott üléséről.

Jelenvannak g. Bathányi Zsigmond ömeltósága előnökte alatt Bács János, Barbarics József, Csorna Jenő, Fodor Benő, Horváth György, Dr. Ivanóczy Ferenc, Kirbisek Ferenc, Kondor Ferenc, Metzker Mátyas Mintek Gáspár, Si-

kovich Kálmán választmányi tagok és Takács R. István titkár.

Elnök ő méltósága ödvözi a szép számban megjelent tagokat és kéri azokat, hogy tárgyilagossá hozzájárulással a mai gyűlést eredményessé tenni sziveskedjenek.

I. Takács R. István titkár jelenti, hogy Yu csak Sándor választmányi tagnak a faiskolák kezelése s gondozásának mikénti teljesítése iránt biterjesztett jelentésére, egy a választmányok az alispáni hivatalhoz ez ügyben tett előter esztésére, az alispáni hivatal 35500/892 szám alatt arról értesíti gazdasági főkegyletünket hogy a községi faiskolák ügye, nezeze szerint csakis akkor fogna lendületet nyerni, ha a javasolt intézkedések végrehajthatók lesznek, minthogy azonban a törvényhatóság oly penzalappal, melyből a faiskola gondnokoknak tiszteletdíj és utiatalány biztosítható lenne. nem reueltezik, újabb terheket pedig az amugy is túlterhelt adózó közönségre kirovni nem szándéka, ez okból mindaddig, míg a községi faiskolák ügye máskép rendezve nem lesz, a faiskola gondnokok részére tiszteletdíj és utiatalány nem biztosítható. Egyuttal a taustotét gondoskodásért a legösszintébb elismerését fejezi ki

Molnár István országos gyümölcsészeti miniszteri biztost a mult választmányi blésünk határozatmánya értelmében már kétszer megkereste, de még ez ideig válasz nem érkezett.

Titkár továbbá indítványozza, hogy gazdasági főkegyletünk tegey lépéseket egy járási eskőtelep alakítása érdekében, vegey ugyanis az egyesület az e célra megfelelő eskő-legelet bérbé, mely állatorvosi felügyelet alatt álljon.

Járásunk jelenlegi házi iparának fejlesztésére való tekintetből felhívást küldött a főkegylet levelező, egy az ügyért lelkesedő tagjainhoz.

Felolvassa a központi titkárnak a bika vizsgálati idő megváltoztatása, egy az állattenyésztési alapnak megszátása érdekében tett megjegyzéseit. Tudatja továbbá, hogy a központ igazgató választmánya a Muraszombathat rendezendő lökiallításra 100 frtot, a szarvasmarha-kiallítására pedig 50 frtot szavazott meg, — egyuttal a bikavetés visszafizetésének ideje egy évben állapított meg és ezen eljárás 1893-ik évtől kezdődőleg fogonosítandó több községenek a tenyészbika beszerzése iránti kérényére elhatározta a központ igazgató választmánya, hogy az eddig vasárolt és a megyében levő tenyészbikákból, ha a községek elfogadják, az igazgatóságunk meg van engedve a vételár teljes megtérítésé mellett a kívánt tenyészbikákat a folyamodó községeknek kiadni.

Több gazdas. egyt tag azon öhajának adott kifejezést, vajjon nem lehetne-e Muraszombathatárának homokos részében szőlő telepet létesíteni, egyuttal kéri, hogy ez ügyben a gazdasági egyesület a kezdeményező lépéseket megtenni sziveskedjék.

Az erdélyi gazdasági egyesület könyvkiadó vállalatának 20-ik füzetét küldte be, mely a gazdaságok berendezéséről szól.

Skerlek József az irodát havi 3 frt bér mellett hajlandó az egyesületnek rendelkezésére bocsájtani.

Uj tagokul beleptek az egyesület kötelekébe: Vasnyiresől Persa István, Andorházaról Ziskó János és Andorhegyről Vratár János.

A választmányi a titkári jelentést helybenhagyólag tudomásul veszi és elhatározza, hogy a községi faiskolák felvirágoztatása és ezek utján a gyümölestenyésztésnek általános terjesztése és fejlesztése céljából a járási faiskola-felügyelő alkalmasára érdekében a Nagyméltóság földmívelésügyi m. kir. Ministeriumhoz felterjesztést küld be

Az anyaegeyesületnek pedig a kiutalt 150 frtnyi segélyt elismerő halás köszönetet szavaz.

A eskő legelet felállítását még ez idő szerint korainak találja, mert népünk egy új intézmény igénybevetelére még nem volna hajlandó.

Budapesti gabona-árak.		Bécsi gabona-árak.	
Buza	7.63 7.66	Buza	7.60 7.63
Rozs	6.30 6.45	Rozs	6.65 6.68
Tengeri	4.75 4.77	Tengeri	5.05 5.08
Köles	4.10 4.15	Köles	5.05 5.08
Zab	5.49 5.55	Zab	5.85 5.89

Nyilttér.*

* Az e rovat alatt közzétett nem felelő a szerk.
Béli selyemszöveteket méterenkint 45 krtól 11 krtól **frt 65 krig**, valamint **feketé, fehér és színes selyemszöveteket** is méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, csikozott, kockázott, minőzött, damaszt stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín- és árnyalatban) postabőr- és vámmentesen szállít: **Heuneberg & Co.** (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Mintak postafordulóval küldetnek. Svajczka címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros helyg ragasztandó. 4

HIRDETÉSEK.

ZONGORA jutányos áron részletfizetés mellett eladó (3-1)
Árvai Bernát urnál
 Muraszombatban.

Az első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat
 Budapestben

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu, elismert kitudó gépeit és talajmélvő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vagy felvilágosítással és tanácsokkal szívesen és díjmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzékét kívánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapestben, külső váczui ut 7. sz. alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készséggel megengedtetik.

Levél-cím: (7-1)
Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat
 Budapestben, külső váczui ut 7.

Nyeremény-tulajdonosok kerestetnek!

Gazdátlan husz millió frt kamatoztatlanul, eddig még fel nem vett sorsjegye fő- és mellényereményekben.

A „Telegraph” sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy az illető mit sem sejtő tényleges birtokosokat felkutatssa és őket a nyeremények birtokosává tegye. A sorsjegybirtokosok kérének, hogy sorsjegyeik minőségét, sorsozatát és számát a „Telegraph” szerkesztőségnek saját érdeklőben is levélleg közölni szíveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosok: így módon feltefelezhesse.

Előzetes ár a „Telegraph” című hatodik évfolyamán megjelenő hiteles sorsolási lapra **egész évre csak egy forint.** Előzetelnek még egy nagyszerű előnyt is nyújt t. i. ingyen!

20 drb jó-zív sorsjegyet sorsol ki előzetelü között, mely sorsjegyet negyedevenként sorolottnak ki és **20.000, 30.000, 40.000 koronás** főnyereményekre jétsszanak és egy nyereménnyel okvetlenül kirosolottnak.

Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg keretül.

Április 1-ig előfizetők részet veszn k már az **5 darab jó-zív sorsjegy** kirosolottnában és sőtössztáskában

Értékpapír spekuláció. Az árfolyamok jelenlegi változásai bő alkalmat nyújtanak tőzsdén haszonnal való operatiorra. Tőzsdői megrendéseket is lelkiismeretesen eszközöl

(3-1) A „TELEGRAPH” kiadóhivatalának bank- és váltó-üzlete.
LUSTIG MIKSA Budapest, Váci körút 13. sz. Alapítotott 1885-ben.

Régi ezüst és aranypénzek tulajdonosai figyelmébe.

Hogy a nm. m. kir. miniszteriumnak 1892. év aug. 8-iki rendeletével a forgalomból kizárt **osztrák** valamint a gyakran előtűnő

külföldi ezüst- s arany-pénzek

el ne kálódjanak, késnek nyilatkozom azokat máti fogva továbbra is az **időnkénti ezüst- és arany napi árfolyam szerint** elfogadni és új aranykoronával vagy pedig az egyelőre még forgalomban maradt osztrák érdeki pénzrel beváltani.

Mu azonban, 1893. január 3. **Postl János**, órás és ékszerész.

Valódi csak a „Horgony”-jeggyel.
 Értékelen utánaotok miatt mindig **Pain-Expeller**
 „Horgony”-nyuval kéréndő, és minden doboz, melyen a „Horgony”-hiányzik, mint utánaotat visszatartandó.
 A vételnél legyünk óvatosak.

A DÉLVASMEGYEI TAKARÉK-PÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG MURASZOMBATBAN
 1893. évi február hó 19-én délután 3 órakor az **intézet hivatalos helyiségében**
VIII-ik rendes évi közgyűlést tart,
 melyre a t. részvénytulajdonosok tisztelettel meghívotnak.
A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. A zárszámadás és mérleg felülvizsgálása, a nyermények felosztása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
4. A kimaradó választmányi tagok helyett újak választása.
5. Az alapszabályok 62. §. b. pontjának módosítása.
6. Esetleg beadandó indítványok.

A t. részvényesek figyelmessé tetetnek miként a közgyűlésre részvényeiket az alapszabályok 72 § a értelmében magukkal hozni szíveskedjenek. Kelt Muraszombatban, 1893. január hó 29-én.
 Az igazgatóság.

Máriaczei Gyomorceppek
 nagyserben hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismertes házi és népszerű.
 A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorégység, böcső, lehelet, felhúzó, savanyú felbőfűgés, hámenés, gyomorégés, testleges nyálkázás, székesség, under és köbűs, gyomorgrúcs, székűlés.
 Hatatos gyógyszernek bizonyult feljártánál, amelynyiben ez a gyomorotl szárazotok, gyomortelítelendéi ételökkel és italökkel gillatott, mőljök is hámerődésűnt.
 Emillettel bajoknál a **Hartaezei gyomorceppek** évek óta kitudóknak bizonyultak, a mit ezza meg száz alkalommal bizonyították. Egy kis üveg ára hasznolati utakkalissal együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.
 Magyarorszei órártár:
Török Jozsef gyógyszeriára Budapest, Király utca 12 sz.
 A vedjegyet is alárút tuzesen tessék megtekinteni! Csak oly ceppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld székűlő van ragasztva a kezdő betűkkel (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valóságosk hiánytalan”
 A **Hartaezei gyomorceppek** valódi kaphatók

Muraszombatban Böles Béla gyógyszeriárában.

Csak az illető a ki bevásárlásnál a „Horgony” sorsjegyre ügyel, biztos lehet, hogy nem kapott értéketlen utánaotat.

A Pain-Expeller
 „Horgony”-val legjobb eredményel alkalmazható eszű, hátfájdalmak, fejfájás, kösvény, csipőfájdalmak, fagyasztás és meghűlésök ellen; gyakran már egy beadozólés elegendő a fájdalmak enyhítésére. Minden üveg a sorsjeggyel a

„Horgony”-val
 el van látva és ez után könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitudó hátszer majdnem minden gyógyszeriárában 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben kapható, mindenkü által be szereshető. Csakis a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

valódi.

Hat aranyérem, diszkereszt és diszoklevelek.

Cognac
Gróf Esterházy Géza saját gyártmányá
 orvosi tekintélyök által ajánlvá, felteve kevlőnösen és jól illik, minőség tekintetében bá-melyik francia gyártmányával versenyzhet — ára pedig sokkal olcsóbb.

KÜLÖNLEGESSÉG
 a **** **COGNAC** mely mindenütt kapható.
 Cognacnak tiszta be-ből illen aranyok haszvív-erősése nélkül, francia mód szerint készült s ezért járványos betegségekkel, különösen **kolera ellen** óvószertül sikerrel használható.

A Grf. Esterházy Géza-féle cognacgyár igazgatósága
 Budapestben, VI. külső váczui-ut 23.
Muraszombatban kapható Ascher B. és fia utakaál.
Páris, Lipese, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

Csak akkor valódi, ha a círtelben állított az az égetett felírás van: „Gróf Esterházy Géza.”

A forgalomban levő valódi francia cognacok egymókökkel valódi-haték.

Szalóczi vármegyei.